

VERSLAG

Vergadering
Omgevingsbijeenkomst module 5 Etersheimerbraak

Aanwezig
Zie presentielijst (corsa)

Van
Klaas Oudman

Datum vergadering
21 september 2016

Documentnummer
AMMD-001242

Registratienummer
16.0312787

Opmerking vooraf: Er zijn bij deze omgevingsbijeenkomst ook vragen gesteld over module 6, Heintjesbraak en Warder. Deze vragen zijn opgenomen in het verslag over module 6 en te vinden op www.markermeerdijken.nl.

1. Opening

Onafhankelijk voorzitter Mevr. van der Burght heet alle aanwezigen welkom en legt kort het programma van de avond uit. De versterking bij Etersheimerbraak is onderdeel van een groter geheel. De Alliantie werkt aan ruim 33 kilometer dijkversterking in het kader van het landelijke hoogwaterbeschermingsprogramma. Niet alleen om direct omwonenden te beschermen tegen het water, maar ook de 1.2 miljoen mensen die achter de dijk wonen. Samen wordt gezocht naar oplossingen die passen in het gebied.

Mevr. van der Burght vraagt belanghebbenden waarom zij vanavond aanwezig zijn. Veel belanghebbenden wonen aan de dijk en zijn erg benieuwd naar de ontwerpen van de Alliantie. Daarnaast willen ze graag goed en volledig geïnformeerd worden.

Namens de Alliantie zijn aanwezig: Wim Bovendeur, Guido Koolhaas, Renie Hylkema, Yvonne Hoogzaad, Remco den Hertog, Ben Castricum, Klaas Oudman en Hester Faber.

2. Presentatie Dhr. Bovendeur

Dhr. Bovendeur, lid Alliantie managementteam, geeft een algemene presentatie over de Alliantie, het proces en de geschiedenis van het project Markermeerdijken. De gepresenteerde tekeningen en het verslag van de omgevingsbijeenkomst zullen na circa 1 week beschikbaar zijn via www.markermeerdijken.nl.

De Alliantie is met bovenstaande vertegenwoordiging aanwezig omdat zij belanghebbenden de gelegenheid wil geven om vragen te stellen en uitgebreid antwoord te kunnen geven.

In 2006 zijn grote stukken van de Markermeerdijken tussen Hoorn en Amsterdam afgekeurd op verschillende faalmechanismen, waaronder binnen- en buitenwaartse stabiliteit, bekleding en hoogte. In de jaren 2008 – 2015 is er veel onderzoek gedaan naar mogelijke oplossingen waaronder Dijken op veen en Bewezen Sterkte. Eind 2015 is de Alliantie Markermeerdijken opgericht met als doel eind 2021 het sein dijk veilig te kunnen geven.

Er is gekozen voor een Alliantie vorm vanwege de complexiteit van het project. Door uiteenlopende belangen van bewoners, natuur en recreatie is een goede afweging nodig. De kracht uit zowel publieke sector als de markt wordt gebundeld en contractuele belemmeringen worden zo (zoveel mogelijk) voorkomen. De Alliantie heeft als doel de wensen en eisen van alle belanghebbenden zo goed mogelijk in kaart te brengen en zo goed mogelijk een plaats te geven, want 'de dijk is van ons allemaal.'

Inmiddels heeft de Alliantie alle resultaten van eerdere onderzoeken bestudeerd en daar uitgehaald wat zinvol en verantwoord toepasbaar is. In de loop van 2016 zal de Alliantie nogmaals terugkomen in de omgeving. In welke vorm dit gebeurt, wordt nog bepaald. Begin 2017 worden de plannen ter inzage gelegd. Na de zomer van 2017 wil de Alliantie starten met de uitvoering van de werkzaamheden.

3. Presentatie Dhr. den Hertog

Module 5, Etersheimerbraak, begint vlak ten zuiden van het dorp Schardam en loopt door tot de zuidpunt van de Oosterkoog. De module dankt de naam aan de braak die midden in dit stuk ligt. Dhr. den Hertog neemt het publiek eerst mee terug naar de belangrijkste elementen van deze module:

-) Binnendijkse Braak
-) Binnendijkse bebouwing
-) Buitendijks rietland
-) Archeologie bij het verdronken dorp

Het Voorontwerp Projectplan (VOPP) dateert uit 2014 en is als vertrekpunt genomen bij de start van de Alliantie eind 2015. Het VOPP is vervolgens kritisch beschouwd en geactualiseerd. De nieuwe normering is toegepast en Dijken op veen is geoperationaliseerd. Hieruit ontstond een voorgenomen ontwerp oplossing. De Alliantie gaat deze ontwerp oplossing zo goed mogelijk inpassen in het landschap, waarbij op knelpuntlocaties nog naar optimalisaties gezocht wordt en de overgangen tussen de modules nog moeten worden ingepast.

Het proces kent verschillende ontwerpfasen. Dhr. den Hertog benadrukt dat dit proces van 'grof naar fijn' wordt doorlopen. De Alliantie werkt nu toe naar het vergunning ontwerp vanuit de voorgenomen ontwerp oplossing. In het vergunning ontwerp wordt een reservering voor het ruimtebeslag van de oplossing meegenomen. Als het vergunning ontwerp ingediend is, zal de Alliantie toewerken naar het definitieve ontwerp. Dan wordt ook gekeken naar maatwerk oplossingen en welke maatregelen er getroffen moeten worden op bijvoorbeeld de knelpuntlocaties. Het definitief ontwerp bevat een hogere mate van detail. Als laatste volgt het uitvoeringsontwerp, dit is het ontwerp waarmee daadwerkelijk aan de slag gegaan kan worden. Dit wordt vertaald naar technische tekeningen die geschikt zijn voor de uitvoering van de werkzaamheden.

De nieuwe normering waterveiligheid gaat in op 1 januari 2017 en is meegenomen in de ontwerpen van de Alliantie. De nieuwe normering is gebaseerd op overstromingskansen, de oude normering is gebaseerd op overschrijdingsfrequenties. Het meenemen van de nieuwe normering zorgt ervoor dat de ontwerpen van de Alliantie niet meteen een afkeuring kunnen verwachten bij de eerstvolgende toetsingsronde. De nieuwe normering biedt ook meer mogelijkheden voor maatwerk.

Dhr. den Hertog geeft een toelichting op ontwerphoogte en aanleghoogte. Om de dijk voor 50 jaar lang veilig te stellen wordt de dijk hoger aangelegd dan de ontwerphoogte, dit is de aanleghoogte. Dit in verband met zettingen van de grond en daling van de ondergrond.

4. Tafelgesprekken

De belanghebbenden verdelen zich over drie tafels. Aan de tafels worden de tekeningen verder toegelicht en is er ruimte voor vragen.

-) Dankzij de asverschuiving van de dijk komt er een groot stuk land terug. Wat wordt er precies met dit stuk land gedaan? De invulling van dit stuk land volgt later. Eventueel zou een meekoppelkans mogelijk zijn.
-) Mijn bedrijf zit aan de weg, zal het bedrijf bereikbaar blijven tijdens de uitvoering? Bij de dijkversterking kiezen we vaak voor buitenwaartse oplossingen, waardoor de hinder binnendijks beperkt is. Daarnaast is het uitgangspunt om de materialen zo veel mogelijk via het water aan te voeren. Hinder is echter nooit te voorkomen, juist omdat de dijk in het woon- en werkgebied van belanghebbenden. Onderdeel van de uitvoering is daarom het opstellen van een verkeersplan in samenwerking met de belanghebbenden. Bijzondere situaties worden individueel afgestemd. Met politie, brandweer en ambulance maken we aparte afspraken over de bereikbaarheid. Het kan zijn dat uw woning of bedrijf enige tijd via één kant of via een noodweg bereikbaar is.

- J Gaan de testen met klapankeers gebruikt worden als optimalisatie? Het testen met klapankeers is een van de mogelijke innovaties die de Alliantie wil toepassen. In de Purmer heeft een proef met JLD klapankeers plaatsgevonden, er is berekend hoeveel kracht een anker kan opnemen. De kennis uit deze proef neemt de Alliantie mee. De techniek is echter nog niet bewezen en goedgekeurd door het Expertise Netwerk Waterveiligheid (ENW). ENW gaat zich binnenkort uitspreken over de techniek met klapankeers. Het is te voorbarig om klapankeers direct overal toe te passen, maar we sluiten toepassing van klapankeers niet uit. De Alliantie maakt zich sterk om een proeflocatie voor klapankeers in te richten.
- J Er loopt een onderzoek naar Bewezen Sterkte, hoe staat het daar mee? Uit de tussenresultaten van het onderzoek is gebleken dat Bewezen Sterkte op circa een derde deel van de Markermeerdijken mogelijk toepasbaar is. Uit de eerste proefberekeningen blijkt echter dat de impact achterblijft bij de verwachtingen en dat de methode nog niet toepasbaar is. Om de ontwikkeling van Bewezen Sterkte een kans te geven zal een aantal locaties worden aangewezen als proeflocatie. Een afvaardiging van leden van de Adviesgroep is betrokken bij het keuzeprocess voor de proeflocaties.
- J De ondergrond van de dijk is toch sterker dan verwacht. Hoe nemen jullie dat gegeven mee in de dijkversterking? Dijken op veen, en daarmee de meest recente inzichten, worden meegenomen in het ontwerp. In de loop van 2016 zal duidelijker worden hoe Dijken op veen voor de Markermeerdijken toepasbaar is. Op basis van de resultaten van de praktijkproef is door kennisinstituut Deltares, in opdracht van HHNK en Rijkswaterstaat, de ontwerpmethodiek Dijken op veen ontwikkeld. Deze unieke en nieuwe rekenmethodiek maakt het mogelijk de benodigde sterkte van een dijk te berekenen, rekening houdend met de sterkte en het gedrag van veen.
- J Worden de noordse stenen teruggeplaatst?
Op sommige plaatsen worden de Noordse stenen teruggezet, maar dit zal niet overal gebeuren. Afhankelijk van de kosten, mogelijkheden en staat van de stenen zal hierover een keuze worden gemaakt.
- J De tekeningen geven een flauwer talud weer dan de werkelijkheid. Kloppen de berekeningen en ontwerpen dan wel? In het voorjaar van 2016 is er opnieuw met een drone gevlogen boven het gebied en een nieuwe DTM (Digitaal Terrein Model) gemaakt. Vervolgens is de huidige vorm van de dijk ingetekend. Het talud zal wellicht steller zijn dan op dit dwarsprofiel is weergegeven. Hier is inmiddels een correctie voor aangebracht. De tekening op tafel geeft mogelijk een flauwer talud weer dan de werkelijkheid. Voor de berekeningen en ontwerpen wordt gebruik gemaakt van de nieuwe gegevens.
- J Wordt materiaal van de oude dijk hergebruikt? Afhankelijk van de kwaliteit van het materiaal dat er vrijkomt wordt het opnieuw gebruikt voor de bouw van de nieuwe dijk. Materiaal van onvoldoende kwaliteit zal eerder gebruikt worden bij slootdemping dan voor opbouw of bekleding van de nieuwe dijk.
- J Blijft de weg op de huidige locatie? Uitgangspunt is dat de weg op de huidige locatie blijft. De weg heeft hier voldoende draagkracht ontwikkeld en er zijn nu al aansluitingen met woningen. Wanneer de wens bestaat de weg te verleggen is een maatwerkoplossing mogelijk.
- J Is vacuümconsolidatie een oplossing? Vacuümconsolidatie is inderdaad een mogelijkheid. Momenteel vindt er een proef plaats bij Schardam om de effecten van vacuümconsolidatie te meten. Indien de resultaten aansluiten bij de verwachtingen dan zal vacuümconsolidatie zal worden meegenomen in de optimalisatieslag
- J Wat wordt de functie van de verbrede berm? De inrichting van de verbrede berm is nog niet vastgelegd. Een flauwer talud van de dijk is ook een wens van HHNK om dit gebied makkelijker te kunnen beheren. Vanuit technisch oogpunt is het begrazen van het weidegebied wenselijk.
- J Hoe wordt het materieel en de bouwstoffen tijdens de uitvoering aangevoerd? De grote bulk (zand, stenen) wordt zoveel mogelijk aangevoerd via het Markermeer. Op een aantal locaties worden voorzieningen gemaakt waar schepen kunnen aanmeren waarna door middel van dumpers of persleidingen het materiaal verder wordt verspreid. Hier moeten nog nadere afspraken over gemaakt worden.
- J Komen er vrachtwagens op de dijk ten tijde van de uitvoering? Landtransport is onoverkomelijk, maar het streven is zoveel mogelijk via het water aan te voeren.

Naast vragen hebben de belanghebbenden een aantal opmerkingen en wensen benoemd:

- J De benaming voor de modules komt niet overeen met de logische benaming volgens de omgeving. De naam van de polder is namelijk Etersheimerbrakerpolder en beslaat een veel groter gebied waardoor er verwarring is over de module indeling.
- J Opmerking op kaart: dwarsprofiel bij kruispunt Etersheim klopt niet. Talud aan de binnenzijde is veel steiler dan dat nu op tekening staat.
- J Probeer de weg te verleggen richting de dijk, bij aanwezigheid van de nieuwe brede berm, zodat woning Etersheim 14 en IJsselmeerdijk 1 en 2, meer ruimte voor de woning krijgen.
- J Graag de nieuwe berm door schapen laten begrazen en de landelijke uitstraling behouden. Eventueel met een wildrooster zodat schapen vrij rond kunnen lopen.
- J Er is onderloopsheid van kwelwater nabij Etersheimer braakweg 2. Dit stuk ligt onder het waterpeil van het Markermeer.
Bijchrift Alliantie: er stroomde inderdaad water uit de dijk maar dit was geen kwelwater. Dit water kwam naar boven door de heersende waterdruk in de dijk. Hierdoor kwam bij een boring automatisch water uit het boorgat. Deze situatie is niet gevaarlijk voor de omwonenden.
- J Graag aandacht tijdens de dijkversterking voor het Verdronken dorp Etersheim. Tevens is de wens geuit om de zwemmogelijkheid bij dit dijkgedeelte te behouden.
- J Aandacht is gewenst voor de verkeersveiligheid, indien deze vergroot kan worden dan zou dit heel fijn zijn.

5. Afsluiting

Mevr. van der Burght sluit de avond af. Er volgt een oproep uit de zaal om de nieuwe normering extra goed uit te leggen. Voor meer informatie over de nieuwe normering verwijzen we u graag door naar: https://www.hhnk.nl/markerveerdijken/actueel_285/item/nieuwe-normen_7193.html.

In de loop van 2016 zal de Alliantie nogmaals terugkomen bij de belanghebbenden, de vorm waarin dit gebeurt wordt nog bepaald. De tekeningen en het verslag van de omgevingsbijeenkomst zullen over circa 1 week op www.markerveerdijken.nl geplaatst worden. Er wordt benadrukt dat men met vragen, suggesties of opmerkingen altijd contact mag opnemen via contact@markerveerdijken.nl.